

СИЛАБУС

курсу «СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»

Факультет/ кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу/ кафедра фінансового менеджменту
Ступінь вищої освіти	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна навчальна дисципліна
Семестр	Перший
Форма навчання	Заочна
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	4 кредити/120 годин
Викладачі дисципліни	Гринчишин Ярослав Миколайович <i>к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту</i>
Контактна інформація про викладача	Профайл викладача курсу: https://financial.lnu.edu.ua/employee/hrynchyshyn-yaroslav-mykolajovych Електронна пошта: yaroslav.hrynchyshyn@lnu.edu.ua Телефон: (067) 92-48-057
Консультації з питань вивчення дисципліни	Середа: 14.00-15.00 год. (вул. Медової Печери, 53, ауд. 113)
Мова викладання	Українська
Сторінка курсу	

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Коротка анотація дисципліни	<p>«Страховий менеджмент» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», яка націлена на формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем. В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти отримують теоретичні знання з розробки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній, гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхового бізнесу, посередників і держави, набувають необхідних фахових компетентностей для подальшого використання здобутих знань і навичок у практичній діяльності в установах страхового сектора.</p>
Мета дисципліни	<p>Предметом вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є відносини, що виникають у процесі управління формуванням, розподілом та використанням фондів страхових компаній при наданні страхових послуг.</p> <p>Метою вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» є формування у студентів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній і гармонізацію фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.</p>

	<p>Завдання вивчення дисципліни «Страховий менеджмент» полягають у:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивченні сутності, ролі та механізму управління страховою діяльністю; – вивченні засобів організації та розвитку страхової компанії й регулювання страхової діяльності; – опануванні основних напрямків управління страховою діяльністю на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду; – набутті практичних навичок планування та прийняття управлінських рішень при здійсненні страхування, перестраховування та інвестиційної діяльності страхових компаній. 								
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с. 2. Ненно І. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Харків : Бурун Книга, 2011. 223 с. 3. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. 377 с. 4. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-вр, редакція від 01 січня 2017 р. URL: : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96 (дата звернення 01.04.2020). 5. Слободянюк Н.О. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 165 с. 6. Сокиринська І. Г., Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г.. Страховий менеджмент: навч. посіб. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 301с. 7. Страховий менеджмент: підручник / Осадець С.С. та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. Київ: КНЕУ, 2011. 333 с. 8. Супрун А. А., Супрун Н. В. Страховий менеджмент : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2011. 301 с. 9. Шишпанова Н. О. Страховий менеджмент: опорний конспект лекцій. Миколаїв, 2017. 169 с. 10. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Київ: НУХТ, 2014. 143 с. 								
<p>Обсяг курсу</p>	<table border="0"> <tr> <td>Аудиторні години:</td> <td>20 з них:</td> </tr> <tr> <td>лекції</td> <td>10 годин</td> </tr> <tr> <td>практичні заняття</td> <td>10 годин</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>100 годин</td> </tr> </table>	Аудиторні години:	20 з них:	лекції	10 годин	практичні заняття	10 годин	самостійна робота	100 годин
Аудиторні години:	20 з них:								
лекції	10 годин								
практичні заняття	10 годин								
самостійна робота	100 годин								
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>а) знати</p> <p>особливості і перспективи розвитку підприємницької діяльності в страхуванні; сутність, функції та роль страхового менеджменту в ринковій економіці;</p> <p>порядок створення, реєстрації й ліцензування страхових організацій, зміст державного нагляду за їх діяльністю;</p> <p>принципи побудови раціональної структури страхової організації та повноваження органів її управління;</p> <p>принципи управління страховою компанією;</p> <p>значення і методи розроблення стратегічного плану діяльності страховика;</p> <p>сутність і способи активізації маркетингової діяльності в страхових організаціях;</p> <p>методи вивчення попиту на страхові послуги;</p> <p>технологію відбору ризиків на страхування і врегулювання страхових претензій; особливості управління грошовими потоками в страхуванні;</p> <p>умови і способи підвищення фінансової надійності страхової організації; процедури здійснення фінансового моніторингу операцій страховика.</p> <p>б) уміти</p> <p>розробляти місію, цілі та стратегічні завдання страховика;</p> <p>формувати раціональну структуру управління страховою організацією;</p> <p>організувати процес бюджетування в страховій організації;</p> <p>досліджувати стан ринку страхових послуг;</p> <p>досліджувати попит на страхові послуги та організувати ефективну систему їх продажу;</p> <p>аналізувати діяльність страховика і пропонувати заходи, спрямовані на її поліпшення;</p>								

	<p>визначати достатність коштів страхових резервів для забезпечення виконання зобов'язань перед страхувальниками;</p> <p>визначати напрями ефективного розміщення страхових резервів та тимчасово вільних власних коштів страховика;</p> <p>забезпечувати контроль за фінансовою надійністю страхової компанії;</p> <p>здійснювати перевірку правильності проведення страховиками фінансових операцій;</p> <p>проводити фінансовий моніторинг у страховій організації.</p>
Ключові слова	Страхування, менеджмент, страховий менеджмент, ресурсний потенціал, планування, комунікації, інформаційне забезпечення, страхові ризики, страховий маркетинг, страхові претензії, фінансовий менеджмент страхових компаній, фінансовий моніторинг у страховій діяльності.
Формат курсу	Проведення лекцій, семінарських та практичних занять, консультацій.
Теми	<p>Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту</p> <p>Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією</p> <p>Тема 3. Планування у страховій діяльності</p> <p>Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту</p> <p>Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі</p> <p>Тема 6. Управління ризиками у страховій діяльності</p> <p>Тема 7. Урегулювання страхових претензій</p> <p>Тема 8. Управління грошовими потоками страховика</p> <p>Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика</p> <p>Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях</p>
Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль/ екзамен.
Пререквізити	«Фінанси», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства», «Страхування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Фінансовий менеджмент».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Навчальна дискусія, лекції-візуалізації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів
Необхідне обладнання	Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні/модулі 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів. • екзамен: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість – 50 балів <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p>Політика щодо дедлайнів та перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Перекладання (модулів, контрольних робіт) відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових</p>

	<p>робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте страхування як вид підприємницької діяльності. 2. Назвіть особливості діяльності страхової компанії. 3. Які зміни відбувалися у законодавчому регулюванні страхової діяльності в Україні? 4. Якою є головна ознака поділу страхових компаній на ринку? 5. У чому полягає зміст державного нагляду за страховою діяльністю? 6. Визначте сутність страхового менеджменту. 7. Структура страхового менеджменту. 8. Як відбувається створення страхових компаній? 9. Які особливості ліцензування страхової діяльності? 10. Дайте характеристику етапів життєвого циклу страхової компанії? 11. У чому полягають особливості антикризового управління страхової компанії? 12. Дайте визначення терміна "ресурсний потенціал". 13. Назвіть складові ресурсного потенціалу страховика. 14. Як можна оцінити ресурсний потенціал страхової компанії? 15. Як реалізується мотивація персоналу як функція страхового менеджменту? 16. Що входить до складу органів управління страховою компанією? 17. Які функції виконують наглядова рада та рада директорів? 18. Назвіть структурні підрозділи страхової компанії. 19. Що є змістом стратегічного управління страхової компанії? 20. Як формується стратегія страховика? 21. Які проблеми виникають у страхових компаній України під час розроблення стратегії? 22. Назвіть основні бізнес-процеси страхової компанії. 23. Як забезпечується бізнес-планування страхової компанії? 24. У чому полягають відмінності процесу бюджетування та контролінгу страховика? 25. У чому полягає мета комунікацій? 26. Назвіть етапи комунікаційного процесу. 27. Охарактеризуйте зовнішні комунікації страховика. 28. Як відбувається персоніфікований облік договорів страхування життя? 29. Яке призначення автоматизованої інформаційної системи у діяльності страхової компанії? 30. Яка роль страхової статистики у страховому менеджменті? 31. Як забезпечується страховою компанією комерційна таємниця? 32. Розкрийте сутність страхового маркетингу. 33. Назвіть види маркетингових досліджень. 34. Поясніть відмінність страхового продукту від страхової послуги. 35. Розкрийте сутність якості страхового продукту. 36. Як забезпечується якість страхової послуги? 37. Наведіть зміст плану маркетингу. 38. Послідовність розробки (модифікації) страхового продукту. 39. Як визначається ефективність системи продажів? 40. Як відбувається рекламування страхової діяльності? 41. Дайте визначення поняттю "ризик"? 42. Як класифікуються ризики у страховій діяльності? 43. Які ризики можуть бути прийняті на страхування? 44. Охарактеризуйте сутність ризикоутворюючих факторів. Наведіть приклади. 45. Що входить до андеррайтингу як бізнес-процесу страховика? 46. Які існують методи оцінювання рівня ризиків? 47. Як визначається страхова премія за договором страхування? 48. Поясніть сутність антиселекції ризиків.

	<p>49. Розкрийте зміст тарифікації страхових послуг.</p> <p>50. Поясніть зміст елементів структури страхового тарифу.</p> <p>51. Які принципи покладені у побудову тарифної політики страховика?</p> <p>52. Назвіть етапи врегулювання страхових претензій.</p> <p>53. Які дії страхувальника в разі настання страхового випадку?</p> <p>54. Яку роль відіграють аварійні комісари у врегулюванні збитків?</p> <p>55. Що входить до процедури експертизи страхового випадку?</p> <p>56. Як розраховується страхова виплата?</p> <p>57. У чому полягають відмінності в урегулюванні збитків у різних ви-дах страхування?</p> <p>58. Які існують можливості для застосування регресних позовів у страхуванні?</p> <p>59. Укажіть інструменти зменшення витрат на страхові виплати.</p> <p>60. Охарактеризуйте роботу служби врегулювання претензій.</p> <p>61. Що є грошовим потоком у страхуванні?</p> <p>62. Як класифікуються грошові потоки страхових організацій?</p> <p>63. Що входить до складу технічних резервів?</p> <p>64. У чому полягають особливості грошових потоків в операційній діяльності страховика?</p> <p>65. Що входить до складу доходів від страхової діяльності?</p> <p>66. З чого складаються витрати страховика?</p> <p>67. Які існують напрями та обмеження розміщення страхових резервів?</p> <p>68. У чому полягають особливості оподаткування страховика?</p> <p>69. Розкрийте зміст показників рентабельності страхової діяльності.</p> <p>70. Як розподіляється прибуток страховика?</p> <p>71. Що є фінансовою надійністю страховика?</p> <p>72. Поясніть взаємозв'язок понять фінансова надійність, стійкість та платоспроможність.</p> <p>73. Які існують умови забезпечення платоспроможності?</p> <p>74. Які вимоги до статутного капіталу страховика?</p> <p>75. Як впливає тарифна політика страховика на його фінансову стій-кість?</p> <p>76. Поясніть роль перестраховування у збалансуванні страхового портфеля.</p> <p>77. Охарактеризуйте сутність процесу управління ризиками страховика.</p> <p>78. Як оцінюється платоспроможність страховика?</p> <p>79. Що входить до тестів раннього попередження страховика?</p> <p>80. Чим відрізняються тести раннього попередження від стрес-тестування в перевірці рівня надійності страхової компанії?</p> <p>81. У чому особливості фінансового моніторингу страхових компаній?</p> <p>82. Як побудована система фінансового моніторингу?</p> <p>83. Що входить до завдань та обов'язків суб'єкта первинного фінан-сового моніторингу?</p> <p>84. Які існують вимоги до фахового рівня спеціалістів із фінансового моніторингу?</p> <p>85. Які фінансові операції страхової компанії підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу?</p> <p>86. Укажіть фінансові операції страхової компанії, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу?</p>
<p>Опитування</p>	<p>Опитування проводиться на практичних заняттях у вигляді (есе, вирішення кейсу), тестові завдання, доповіді та презентації.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиж-день	Тема	Форма заняття/ години	Результати навчання	Завдання
1	2	3	4	5
1-2	Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати сутність, функції та роль страхового менеджменту в ринковій економіці; порядок створення, реєстрації й ліцензування страхових організацій, зміст державного нагляду за їх діяльністю. Вміти опрацьовувати нормативно-правові документи з питань забезпечення страхового менеджменту	Тестові завдання. Виконання самостійної роботи. Розв'язок задач. Есе. Кейси. Доповіді та презентації
1-2	Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати шляхи побудови раціональної організаційної структури та органів управління страховика; принципи управління страховою компанією. Вміти формувати раціональну структуру управління страховою організацією.	
1-2	Тема 3. Планування у страховій діяльності.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати значення і методи розроблення стратегічного плану діяльності страховика, сутність планування в менеджменті страхової діяльності та його етапи. Вміти розробляти місію, цілі та стратегічні завдання страховика, організувати процес бюджетування в страховій організації.	
1-2	Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати роль комунікацій в сучасній страховій організації: сутність, елементи й етапи комунікаційного процесу. Вміти здійснювати пошук, обробку, аналіз та синтез інформації у страховій діяльності.	
1-2	Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати сутність і способи активізації маркетингової діяльності в страхових організаціях, методи вивчення попиту на страхові послуги. Вміти досліджувати стан ринку страхових послуг; досліджувати попит на страхові послуги та організувати ефективну систему їх продажу.	
1-2	Тема 6. Управління ризиками у страховій діяльності.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати технологію відбору ризиків на страхування. Вміти оцінювати ризики у страховій діяльності з використанням різних методів.	
1-2	Тема 7. Урегулювання страхових претензій.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати технологію врегулювання страхових претензій. Вміти визначати розмір шкоди, завданої страховим випадком, скласти страхову претензію.	
1-2	Тема 8. Управління грошовими потоками страховика.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати особливості управління грошовими потоками в страхуванні. Вміти розрахувати фінансові результати діяльності страхової компанії, скласти прогнози грошових потоків.	
1-2	Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати умови і способи підвищення фінансової надійності страхової організації. Вміти аналізувати діяльність страховика і пропонувати заходи, спрямовані на її поліпшення, визначати достатність коштів страхових резервів для забезпечення виконання зобов'язань перед страхувальниками, визначати напрями ефективного розміщення страхових резервів та тимчасово вільних власних коштів страховика.	
1-2	Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових організаціях.	Лекція/ практична 1 год./1 год.	Знати процедури здійснення фінансового моніторингу операцій страховика. Вміти здійснювати перевірку правильності проведення страховиками фінансових операцій, проводити фінансовий моніторинг у страховій організації.	